

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie



ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2015

Województwo lubelskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Agnieszka Komor

dr Dariusz Turek

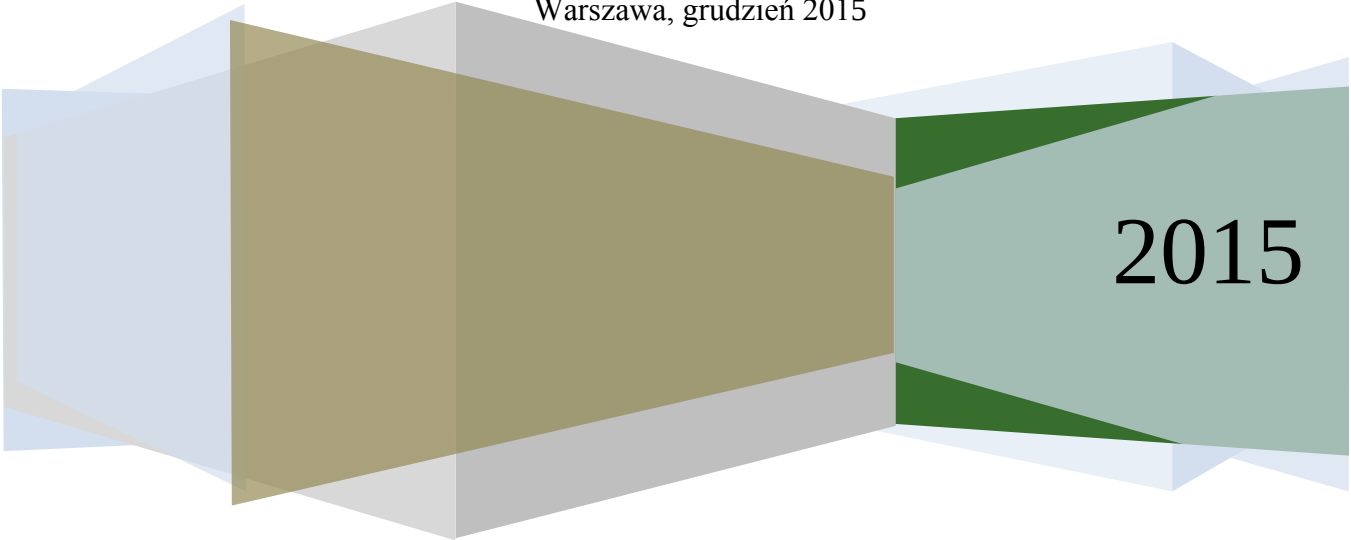
dr Patrycjusz Zarębski

mgr Mariusz Czernecki

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, grudzień 2015



2015



Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAIiIZ) jest instytucją rządową, która pomaga inwestorom od 1992 roku. Misją PAIiIZ jest tworzenie pozytywnego wizerunku Polski w świecie i dzięki temu zwiększenie napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zachęcanie firm do inwestowania w Polsce. PAIiIZ jest przydatnym partnerem dla zagranicznych przedsiębiorców wchodzących na polski rynek. Agencja przeprowadza inwestorów przez wszystkie niezbędne procedury administracyjne oraz prawne dotyczące danego przedsięwzięcia. Zapewnia również szybki dostęp do kompleksowej informacji dotyczącej kwestii prawnych i biznesowych w zakresie inwestycji. Ponadto pomaga w znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, partnerów oraz dostawców.

PAIiIZ zapewnia bezpłatne, profesjonalne usługi doradcze dla inwestorów, w tym:

- pomoc przy wyborze lokalizacji inwestycji;
- dostosowane do potrzeb inwestorów wizyty w Polsce;
- informacje na temat otoczenia prawnego i gospodarczego Polski;
- dane dotyczące dostępnych zachęt inwestycyjnych;
- ułatwianie kontaktów z władzami centralnymi i lokalnymi;
- identyfikację potencjalnych dostawców i wykonawców;
- opiekę nad inwestorami działającymi na terenie kraju, w tym w zakresie reinwestycji.

Na stronie internetowej **www.paiz.gov.pl** inwestor znajdzie wszystkie niezbędne informacje o Polsce, polskiej gospodarce, regulacjach prawnych oraz inne szczegółowe dane, które mogą być przydatne dla każdej firmy chcącej prowadzić swoją działalność na terenie kraju.

W 2011 roku zostało powołane Centrum Współpracy Gospodarczej PAIiIZ Chiny – Polska, zapewniając kompleksowe informacje o możliwościach inwestycyjnych w Polsce oraz oferując wsparcie dla chińskich firm w trakcie procesu inwestycyjnego. Centrum jest odpowiedzialne za promocję Polski jako lokalizacji dla inwestycji zagranicznych, identyfikację źródeł zagranicznych inwestycji bezpośrednich, wspieranie misji i delegacji z Chin, przygotowywanie analiz i informacji, utrzymując stały kontakt z chińskimi firmami działającymi w Polsce. Więcej informacji o projekcie "Go China" można znaleźć na stronie: **www.gochina.gov.pl**.

Od 2013 roku natomiast PAIiIZ realizuje program "Go Africa". Jego celem jest zachęcenie polskich przedsiębiorców do wejścia na rynki afrykańskie, jak również promocja Polski w Afryce. By ten cel został osiągnięty PAIiIZ organizuje misje rozpoznawcze do krajów afrykańskich, udział polskich przedsiębiorców w targach, konferencjach, seminariach i warsztatach, zarówno w Polsce, jak i krajach Afryki. Ponadto Agencja przygotowuje publikacje o rynku afrykańskim. Więcej informacji o projekcie "Go Africa" można znaleźć na stronie: **www.goafrica.gov.pl**.

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są publikowane corocznie od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa dolnośląskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne, syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa lubelskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny lubelskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: *POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions*, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Województwo lubelskie jest położone w środkowowschodniej Polsce. Odznacza się wyjątkowo korzystnymi warunkami rozwoju przemysłu spożywczego, z uwagi na rolniczy charakter przeważającej części województwa oraz bardzo wysoką specjalizację w uprawach roślin przemysłowych oraz owoców i warzyw. Czystość środowiska przyrodniczego, wielokulturowość oraz walory turystyczne (szczególnie Stare Miasto w Zamościu, wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO, parki narodowe: Poleski i Roztoczański oraz 16 parków krajobrazowych) stwarzają tu dobre warunki rozwoju turystyki oraz rozwoju produkcji wyrobów regionalnych, w tym żywności ekologicznej.

Ponadto atutami województwa są:

- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych, szczególnie Ukrainy i Białorusi,
- stosunkowo niskie koszty pracy (wynagrodzenia koszty pracy: 87,9% średniej krajowej), przy jednoczesnym dostępie do wykwalifikowanych kadr w miastach regionu,
- duży potencjał naukowo-badawczy, dzięki ważnej roli ośrodka lubelskiego w nauce polskiej i szkolnictwie wyższym. W roku 2010 do najlepszych w Polsce jednostek naukowych Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaliczyło: Instytut Nawozów Sztucznych w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach, Wydział Nauk Humanistycznych, Wydział Nauk Społecznych oraz Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelski Jana Pawła II, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Instytut Medyczny Wsi im. Witolda Chodźki w Lublinie, Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, a także Instytut Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie,
- tradycje przemysłowe, szczególnie w odniesieniu o przemysłu środków transportu, maszynowego, chemicznego oraz spożywczego,
- predyspozycje do rozwoju BPO z uwagi na dostęp do wykwalifikowanych kadr, przy jednoczesnym niewysokim poziomie oczekiwań płacowych.

Zbiorną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubelskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubelskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2013 r. (zł/osoba)	30538	43175	-
Liczba ludności (osoby - stan na 31 XII 2014)	2.147.746	38.478.602	5,6%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2014 r. (osoby)	24446	424317	5,8%
Absolwenci szkół średnich w 2014 r. (osoby)	17420	271333	6,4%
Liczba pracujących w 2014 r. (tysiące osób)	988	15859	6,2%
Struktura pracujących w 2013 r.	sektor rolniczy 23,3% sektor przemysłowy 23,3% sektor usługowy 53,4%	11,5% 30,5% 58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2013 r. (mln zł)	1602,1	75105,1	2,1%
Kapitał spółek w 2013 r. (mln zł)	1547,3	209130,1	0,7%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Mielecka – Starachowicka – Tarnobrzaska			
Oceny wyróżniające województwo kujawsko-pomorskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m.Biała Podlaska, m.Chełm, m.Lublin, m.Zamość	
	Klasa B	łęczyński	
Gminy	Klasa A	Biała Podlaska (m), Biłgoraj (m), Chełm (m), Kraśnik (m), Lubartów (m), Lublin (m), Łęczna (m-w), Łuków (m), Międzyrzec Podlaski (m), Poniatowa (m-w), Puchaczów (w), Puławy (m), Radzyń Podlaski (m), Rejowiec Fabryczny (m), Świdnik (m), Terespol (m), Tomaszów Lubelski (m), Włodawa (m), Zamość (m)	
	Klasa B	Dęblin (m), Hrubieszów (m), Janów Lubelski (m-w), Jastków (w), Krasnystaw (m), Lubartów (w), Niemce (w), Parczew (m-w), Stoczek Łukowski (m), Wólka (w)	

Objaśnienia

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI – rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2014 to 2147746 mieszkańców, co stanowiło 5,6% ludności Polski. W województwie lubelskim struktura wieku w roku 2014 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 18,1% osób, produkcyjny: 62,4% i poprodukcyjny: 19,5% (Polska analogicznie: 18%, 63% i 19%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 18 uczelni wyższych, w których kształci się 82 tys. studentów, czyli 5,6% studentów w skali kraju.

Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie lubelskim 9 wydziałów uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; 28 wydziałów otrzymało kategorię – B; a 3 wydziały kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 10 szkół wyższych nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN. Szczegółowe informacje znajdują się w Aneksie (tabela 5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 8,5% uczniów województwa, natomiast do techników 28,9%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2015 r. 11,1%, dla porównania w Polsce - 9,7%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2015 wyniosło 3379,0zł, czyli 87% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo lubelskie dostarczyło w 2013 r. 3,9% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 30538 zł, przy średniej dla Polski 43175 zł. Wynik ten plasuje województwo na 16 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2013 wyniosła 193%, przy średniej dla Polski równej 197%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem sektora usług 53,4% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 23,3% i 23,3% pracujących (GUS, BDL 2015).

W strukturze przemysłu województwa lubelskiego można zauważyć wyraźną specjalizację w produkcji artykułów spożywczych (21% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2014 roku). Wśród pozostałych działów przemysłu wyróżnić można produkcję napojów, produkcję maszyn i urządzeń, produkcję mebli oraz produkcję wyrobów z metali (po 4-5%)³.

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan w końcu sierpnia 2015 r.) GUS.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Dolnośląskiego z 1. kwartału 2015 oraz Biuletynu Statystycznego, 1. kwartał 2015 roku, www.stat.gov.pl (10.11.2015).

Region jest czołowym producentem napojów w skali całego kraju (7% krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2014 roku).

Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie lubelskim może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych przy współpracy z samorządem województwa lubelskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory: rolno-spożywczy, energetyczny, maszynowy, logistyka, BPO oraz sektor turystyczny.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez **Specjalne Strefy Ekonomiczne: Mielecką, Starachowicką i Tarnobrzeską, w następujących podstrefach:**

- **SSE Mielecka** podstrefy: Lubartów (m), Lublin (m), Radzyń Podlaski (m), Zamość (m), Chełm (m),
- **SSE Starachowicka** podstrefy: Puławy (m),
- **SSE Tarnobrzenska** podstrefy: Horodło (w), Janów Lubelski (m-w), Kraśnik (m), Łuków (m), Łuków (w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w), Tomaszów Lubelski (m), Tomaszów Lubelski (w).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać ulgę w podatku dochodowym sięgającą 50% - 70%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo lubelskie należy do mniej atrakcyjnych województw w Polsce, Jego pozycja konkurencyjna na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych mierzona udziałem w wartości krajowej kapitału podstawowego podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego uległa w okresie 2003-2013 lekkiej poprawie z 0,59 do 0,74%.

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od trzech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴ Ze względu na różną metodologię badań dla regionów w Polsce oraz

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz na stronie internetowej <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

regionów w Unii Europejskiej oraz zmienne uwzględnione w badaniu, ich wyniki są nieporównywalne. Dzieje się tak dlatego, że nie wszystkie dane dotyczące województw, gmin i powiatów są dostępne (np. nie wszystkie regiony posiadają aktualne informacje dotyczące infrastruktury).

W oparciu o autorskie wskaźniki Instytutu można stwierdzić, że wprawdzie województwo lubelskie posiada niską klasę atrakcyjności inwestycyjnej (klasa F) na tle regionów Unii Europejskiej, zajmując 240 miejsce wśród 270 przebadanych. Województwo lubelskie posiada przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę B.

Województwo jest bardziej atrakcyjne między innymi niż regiony:

- **bułgarskie:** Severen tsentralen, Severozapaden, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Dytiki Makedonia, Peloponnisos, Sterea Ellada;
- **hiszpańskie:** Extremadura;
- **portugalskie:** Alentejo, Centro;
- **rumuńskie:** Centru, Nord-Est, Nord-Vest, Sud - Muntenia, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia;
- **węgierskie:** Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország;
- **włoskie:** Basilicata, Calabria, Molise, Puglia, Sardegna, Sicilia.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **ryнку pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

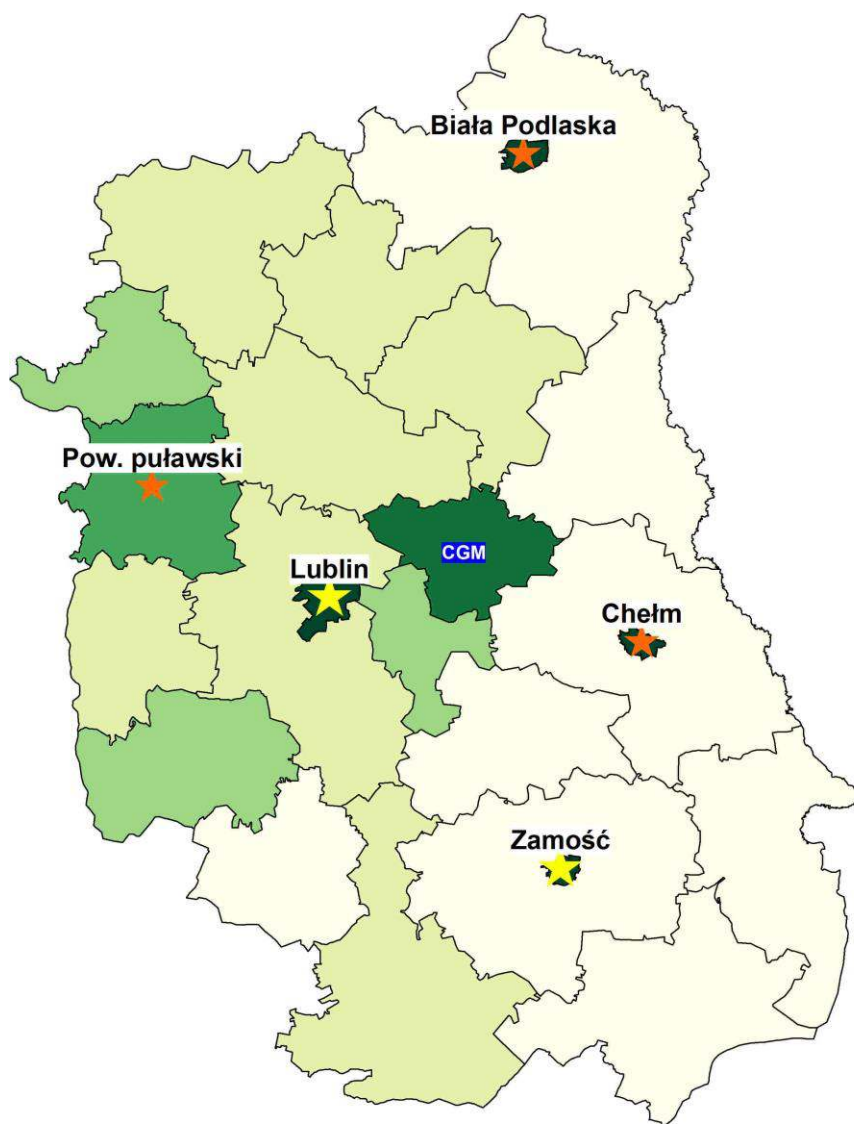
Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rys. 3 i 4). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach - **złote gwiazdy** to: Lublin, Zamość oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** to powiat ziemski puławski oraz miasta: Biała Podlaska i Chełm.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji



POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW
dla gospodarki narodowej w 2014

- A
- B
- C
- D
- E
- F



Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M



Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C
G
I
M

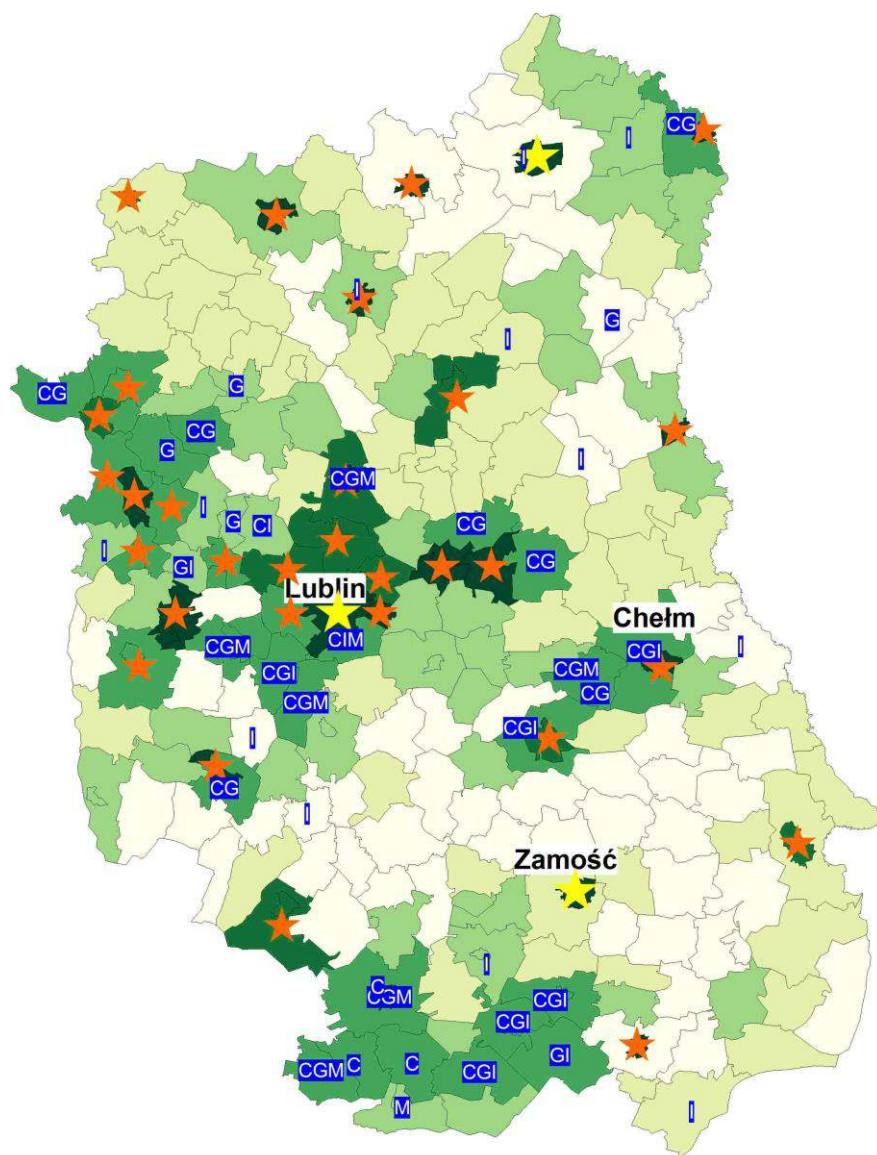
Przemysł przetwórczy
Handel i naprawy
Zakwaterowanie i gastronomia
Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą

Lublin, Zamość

Źródło: Opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. lubelskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji



POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2014



★ Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

★ Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą

Lublin (m), Zamość (m), Biała Podlaska (m)

Źródło: Opracowanie własne.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Biała Podlaska (m), Lublin (m), Zamość (m),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Chełm (m), Dęblin (m), Hrubieszów (m), Krasnystaw (m), Kraśnik (m), Łuków (m), Międzyrzec Podlaski (m), Puławy (m), Radzyń Podlaski (m), Stoczek Łukowski (m), Świdnik (m), Terespol (m), Tomaszów Lubelski (m), Włodawa (m).

W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to: Jastków (w), Konopnica (w), Końskowola (w), Lubartów (w), Niemce (w), Puchaczów (w), Puławy (w), Wólka (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Janów Lubelski (m-w), Kazimierz Dolny (m-w), Łęczna (m-w), Nałęczów (m-w), Opole Lubelskie (m-w), Parczew (m-w), Poniatowa (m-w), Ryki (m-w).

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa

W województwie lubelskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
www.invest.lubelskie.pl



Lubelskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAliIZ to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie lubelskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Regionalna Izba Gospodarcza w Lublinie (<http://www.rig.lublin.pl/>)

RIG jest organizacją samorządu gospodarczego. Oferta Izby obejmuje m.in.: legalizację świadectw pochodzenia towarów, wystawianie uniwersalnych świadectw pochodzenia towarów (od marca 2015 r.), poświadczanie autentyczności dokumentów, usługi szkoleniowe, usługi tłumaczeń, bank ofert gospodarczych (zagraniczne i krajowe oferty zakupu, sprzedaży i nawiązania współpracy), opracowanie raportów nt. kondycji finansowej firm z Polski i zagranicy (wywiadownia handlowa), usługi promocyjno-reklamowe. Izba jest organizatorem corocznych programów i konkursów promocyjnych dla firm z terenu województwa lubelskiego: Wojewódzkiego Lidera Biznesu i Wojewódzkiego Lidera Smaku. Regionalna Izba Gospodarcza to także Regionalna Izba Turystyki (Branżowy Oddział RIG) zrzeszająca ponad dwadzieścia firm.

Lubelska Izba Rzemieślnicza w Lublinie (<http://www.lir.com.pl/>)

Izba jest organizacją samorządu gospodarczego rzemiosła zrzeszającą cechy i rzemieślników nienależących do cechów. Jej celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego rzemiosła, reprezentowanie zrzeszonych organizacji i rzemieślników wobec organów administracji publicznej oraz innych organizacji i instytucji, udzielanie członkom pomocy instruktażowej i doradczej, a także przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych i potwierdzanie ich świadectwami czeladniczymi i dyplomami mistrzowskimi w kilkudziesięciu zawodach (np. piekarz, cukiernik, kucharz, fryzjer, stolarz, mechanik pojazdowy, rzemiosło budowlane,

elektromechanik, wędliniarz, poligraf, kominiarz, jubiler, dekarz, kowal, krawiec, itd.). Na stronie internetowej Izby znajduje się baza firm, umożliwiająca wyszukiwanie przedsiębiorstw według różnych kryteriów. Jednym z podstawowych zadań Izby jest także propagowanie oraz inicjowanie i udzielanie wszechstronnej pomocy w zakresie organizowania się rzemieślniczych organizacji i rzemieślniczych przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego w klastry.

Business Centre Club - Łoża Lubelska (www.bcc.org.pl)

BCC jest organizacją przedsiębiorców i indywidualnych pracodawców. Członkowie BCC akceptują Statut organizacji zobowiązujący ich do reprezentowania wysokich norm etycznych, przestrzegania zasad kodeksu kupieckiego i działania zgodnie z ideą społecznej odpowiedzialności biznesu. Business Centre Club prowadzi aktywny lobbing gospodarczy na rzecz rozwoju gospodarki wolnorynkowej, tworzenia prawa, obrony interesów polskich przedsiębiorców. BCC reprezentuje interesy pracodawców poprzez uczestnictwo w różnorodnych gremiach, m.in. w Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego, wojewódzkich i powiatowych Radach Zatrudnienia, Radzie Ochrony Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Socjalnych, Naczelnej Radzie Zatrudnienia. BCC jest inicjatorem Forum Dialogu (płaszczyzny komunikowania się różnych grup społecznych) oraz propagatorem idei społecznej odpowiedzialności firm.

Lubelski Park Naukowo-Technologiczny (<http://lpnt.pl>)

LPNT stanowi zespół wyodrębnionych nieruchomości (powierzchnie biurowe i laboratoryjne, a także sale konferencyjne oraz szkoleniowe) wraz z infrastrukturą techniczną utworzony w celu dokonywania przepływu wiedzy i technologii pomiędzy jednostkami naukowymi a przedsiębiorcami. Park działa w zakresie doradztwa dotyczącego tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw, transferu technologii oraz przekształcania wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne. W ramach Lubelskiego Parku Naukowo – Technologicznego działa Inkubator Technologiczny. Park dysponuje powierzchnią wystawienniczą i aulą konferencyjną. LPNT oferuje wynajem powierzchni biurowych i laboratoryjnych, usługę wirtualnego biura, a także usługi z zakresu wspierania innowacyjności (m.in. konsulting innowacji, usługi inno-brokerskie, organizację wizyt studyjnych).

Puławski Park Naukowo-Technologiczny (www.ppnt.pulawy.pl)

Utworzenie Parku przyczyniło się do powstania i udostępnienia nowoczesnej bazy lokalowej, niezbędnej dla podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej opartej w szczególności na nowoczesnych technologiach. Dzięki utworzeniu Parku możliwe jest osiągnięcie następujących celów: napływ do Puław inwestycji bezpośrednich (greenfield) wywołany udostępnieniem terenów inwestycyjnych, dywersyfikacja struktury lokalnej gospodarki poprzez rozwój MSP działających w różnych branżach, przyciągnięcie do Puław inwestycji charakteryzujących się innowacyjnością, konkurencyjnością oraz opartych na wiedzy, ożywienie współpracy instytucji naukowo – badawczych z sektorem przedsiębiorstw służące usprawnieniu transferu innowacji do sektora biznesu, a w konsekwencji rozwojowi

firm technologicznych. PPNT stanowi miejsce współpracy instytucji naukowo – badawczych, uczelni wyższych oraz firm w zakresie prowadzenia badań nad nowoczesnymi technologiami i produktami rynkowymi oraz ich transferu do procesów produkcyjnych. W ramach Parku funkcjonuje m.in. Inkubator Technologiczny, Centrum Technologiczne (pomieszczenia biurowe, laboratoryjne oraz produkcyjno-usługowe umożliwiające wsparcie dla transferu nowych technologii do sfery biznesu) oraz Centrum Przedsiębiorczości (przestrzeń dedykowana organizacji konferencji, szkoleń, sympozjów, spotkań biznesowych i integracyjnych dla firm prowadzących działalność w PPN-T oraz firm zewnętrznych). Park oferuje usługi doradcze, informacyjne, szkoleniowe oraz usługi wirtualnego biura.

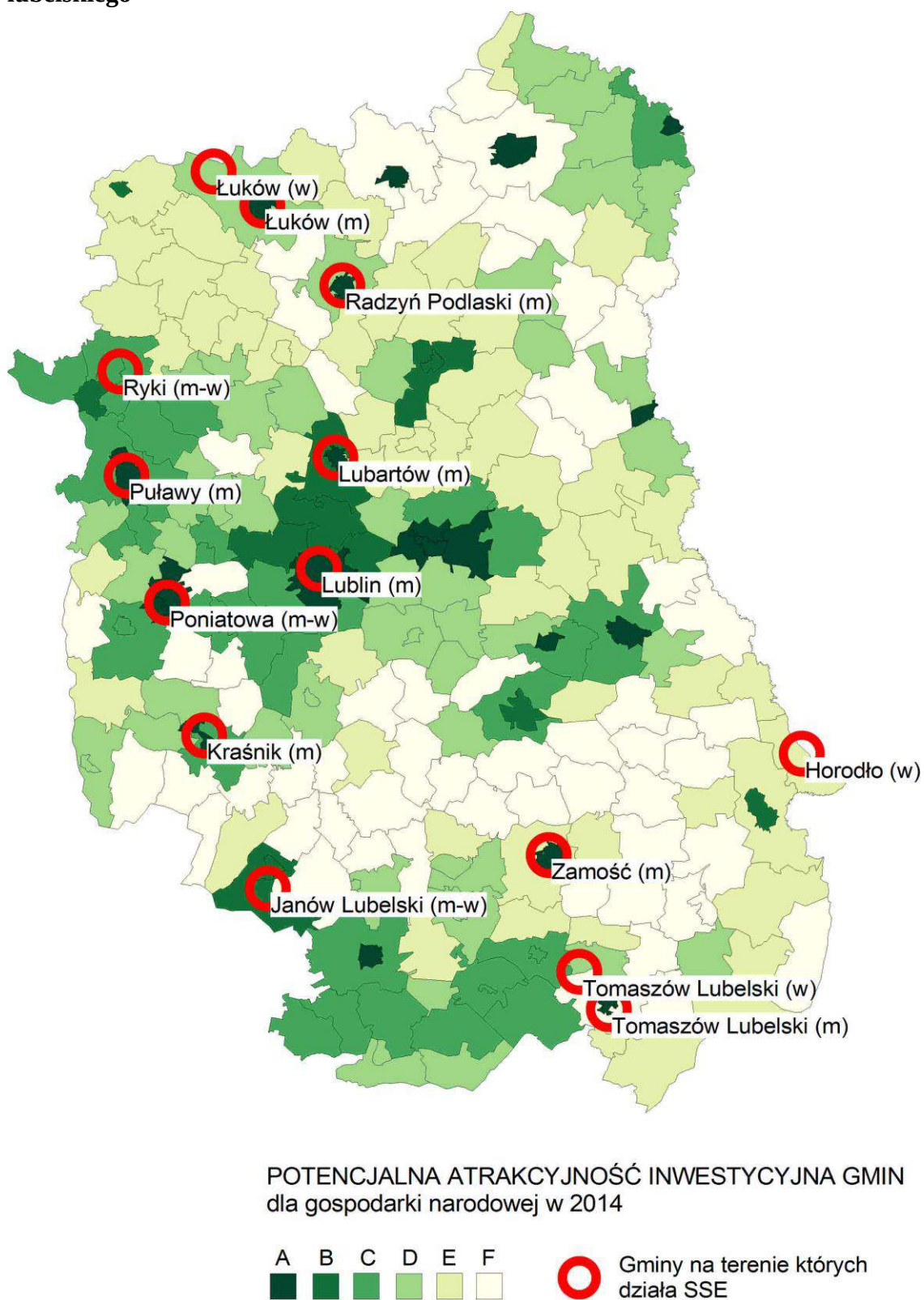
Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie
(<http://www.lawp.lubelskie.pl/>)

LAWP została powołana do wykonywania zadań związanych z realizacją Osi Priorytetowych I i II Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. W ramach Agencji działa Punkt Informacyjny, świadczący usługi informacyjne dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców.

4.2 EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

Na terenie województwa lubelskiego funkcjonują 3 strefy ekonomiczne: Mielecka, Starachowicka i Tarnobrzeska. Do końca 2014 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 9 miast i 6 gmin - zob. rys. 3.

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubelskiego



Źródło: opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 2001 r. w Poniatowej, a kolejne dopiero po 2007 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w pozostałych gminach poniosły do końca 2014 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 727 mln zł, co stanowi 1% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 1306 miejsc pracy w regionie, co mniej niż 1% wszystkich nowych.

Wiodące inwestycje strefowe na terenie Lubelskiego ulokowały się w Puławach na terenach podstrefy znajdującej się na terenie Zakładów Azotowych PUŁAWY S.A. Nowe inwestycje zostały branży chemicznej zostały podjęte przez ZA Puławy oraz Inwestycje Air Liquide, producenta przemysłowych i medycznych. W Lublinie dominuje produkcja wyrobów metalowych (ALIPLAST Sp. z o.o., Ball Packaging Europe Lublin Sp. z o.o., DAEWON EUROPE Sp. z o.o., MPC Metal Sp. z o.o., MW LUBLIN Sp. z o.o., Verano Ryszard Miazga), a w Zamościu wyrobów z drewna GRUPA PEP-BIOMASA ENERGETYCZNA WSCHÓD Sp. z o.o.

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubelskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów:

- mogących zagospodarować majątek i kadrę po upadłym przemyśle motoryzacyjnym, przedsiębiorców z branży ceramicznej i budowlanej (ze względu na bazę surowcową) oraz inwestycji biotechnologicznych i nowoczesnych usług z uwagi na znaczący ośrodek akademicki - w przypadku strefy Mieleckiej,
- mogących zagospodarować tereny po upadających lokalnych przedsiębiorstwach państwowych i gospodarstwach rolnych, wykorzystujących lokalną bazę surowcową dla przemysłu ceramicznego, drzewnego i materiałów budowlanych - w przypadku stref Tarnobrzeskiej i Starachowickiej

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,818	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,565	C	C	E	D	D
LUBELSKIE	0,173	F	E	F	F	F
LUBUSKIE	0,319	E	E	D	C	E
ŁÓDZKIE	0,566	C	B	E	E	D
MAŁOPOLSKIE	0,691	B	B	A	A	B
MAZOWIECKIE	0,985	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,267	E	E	D	E	E
PODKARPACKIE	0,364	D	E	D	E	E
PODLASKIE	0,244	E	E	E	D	E
POMORSKIE	0,667	B	C	A	A	B
ŚLĄSKIE	1,000	A	A	B	C	A
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,000	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,206	E	F	D	C	E
WIELKOPOLSKIE	0,489	D	D	C	D	C
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,587	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2015 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m.Zamość	0,330	A	A	A	A	A
m.Lublin	0,329	A	A	A	A	A
m.Chełm	0,299	A	A	A	C	A
m.Biała Podlaska	0,273	A	B	B	A	A
łęczyński	0,257	B	B	C	D	C
puławski	0,234	C	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2015 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

Tabela 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Świdnik (m)	0,261	A	A	A	B	A
Lublin (m)	0,261	A	A	A	A	A
Zamość (m)	0,260	A	A	A	A	A
Kraśnik (m)	0,258	A	A	A	C	A
Chełm (m)	0,247	A	A	A	B	A
Puławy (m)	0,238	A	A	A	B	A
Lubartów (m)	0,236	A	A	A	D	A
Łuków (m)	0,234	A	A	A	B	A
Tomaszów Lubelski (m)	0,233	A	A	A	C	A
Radzyń Podlaski (m)	0,224	A	A	A	B	A
Biała Podlaska (m)	0,221	A	A	A	A	A
Biłgoraj (m)	0,217	A	A	A	D	A
Rejowiec Fabryczny (m)	0,216	A	A	A	D	A
Włodawa (m)	0,214	A	A	A	C	A
Terespol (m)	0,208	A	A	A	C	B
Międzyrzec Podlaski (m)	0,207	A	A	A	C	B
Stoczek Łukowski (m)	0,205	B	A	A	B	B
Krasnystaw (m)	0,204	B	B	B	C	A
Dęblin (m)	0,202	B	B	B	C	B
Hrubieszów (m)	0,200	B	B	B	C	B
Gminy wiejskie						
Puchaczów (w)	0,223	A	A	A	B	A
Wólka (w)	0,202	B	B	B	B	B
Jastków (w)	0,192	B	B	C	A	C
Lubartów (w)	0,190	B	B	C	B	C
Niemce (w)	0,189	B	B	B	C	C
Terespol (w)	0,186	C	B	B	D	D
Końskowola (w)	0,185	C	C	C	C	C
Krasnystaw (w)	0,182	C	C	C	C	D
Puławy (w)	0,179	C	C	C	C	C
Chełm (w)	0,179	C	C	C	A	D
Stężyca (w)	0,179	C	C	C	D	D

Cyców (w)	0,179	C	C	C	D	D
Ludwin (w)	0,178	C	C	C	D	D
Głusk (w)	0,178	C	C	D	C	B
Konopnica (w)	0,177	C	C	C	B	C
Kraśnik (w)	0,177	C	C	C	D	D
Potok Górny (w)	0,177	C	C	B	E	C
Łukowa (w)	0,176	C	C	C	C	D
Baranów (w)	0,176	C	C	C	D	D
Rejowiec (w)	0,173	C	C	C	D	D
Strzyżewice (w)	0,173	C	C	C	D	C
Księżpol (w)	0,173	C	C	D	D	D
Biłgoraj (w)	0,173	C	C	D	D	D
Niedzwica Duża (w)	0,170	C	C	C	B	D
Susiec (w)	0,169	C	D	C	C	D
Biszczka (w)	0,169	C	C	D	D	D
Żyrzyn (w)	0,169	C	D	C	D	D
Gminy miejsko-wiejskie						
Łęczna (m-w)	0,232	A	A	A	C	A
Poniatowa (m-w)	0,207	A	A	A	C	B
Janów Lubelski (m-w)	0,201	B	B	B	A	B
Parczew (m-w)	0,190	B	B	B	C	C
Kazimierz Dolny (m-w)	0,187	C	C	B	A	C
Ryki (m-w)	0,186	C	C	B	C	C
Opole Lubelskie (m-w)	0,185	C	C	C	C	C
Józefów (m-w)	0,179	C	C	C	C	D
Bełżyce (m-w)	0,177	C	C	C	D	C
Krasnobród (m-w)	0,176	C	C	C	B	D
Nałęczów (m-w)	0,172	C	C	C	B	C

(m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2015).

Tabela 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2014 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w zł	Liczba nowych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Tarnobrzeska	Powiat hrubieszowski, gmina Horodło	-	-	brak
Tarnobrzeska	Powiat janowski, gmina Janów Lubelski	-	-	brak
Tarnobrzeska	Powiat kraśnicki, miasto Kraśnik	-	-	brak
Mielecka	Powiat lubartowski, miasto Lubartów	5 772 700,00	9	wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
Tarnobrzeska	Powiat łukowski, gmina Łuków	-	-	brak
Tarnobrzeska	Powiat łukowski, miasto Łuków	3 101 900,00	47	maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane
Mielecka	Powiat m.Chełm, miasto Chełm	-	-	brak
Mielecka	Powiat m.Lublin, miasto Lublin	188 517 336,00	1 068	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Mielecka	Powiat m.Zamość, miasto Zamość	38 663 944,00	56	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Tarnobrzeska	Powiat opolski, gmina Poniatowa	-	-	brak
Starachowicka	Powiat puławski, miasto Puławy	491 801 934,00	90	chemikalia i wyroby chemiczne
Mielecka	Powiat radzyński, miasto Radzyń Podlaski	626,00	36	pozostałe wyroby
Tarnobrzeska	Powiat rycki, gmina Ryki	-	-	brak
Tarnobrzeska	Powiat tomaszowski, gmina Tomaszów Lubelski	-	-	brak
Tarnobrzeska	Powiat tomaszowski, miasto Tomaszów Lubelski	-	-	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Tabela 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie	A – Wydział Filozofii
	A – Wydział Teologii
	A – Wydział Nauk Społecznych
	B – Wydział Nauk Humanistycznych
	B – Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji
	B – Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych w Tomaszowie Lubelskim
	B – Wydział Zamiejscowy Prawa i Nauk o Gospodarce w Stalowej Woli
	B – Wydział Biotechnologii i Nauk o Środowisku
	C – Wydział Matematyki, Informatyki i Architektury Krajobrazu
Lubelska Szkoła Wyższa w Rykach	b.d.
Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej	C – dla całej szkoły
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Szymona Szymonowicza w Zamościu	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie	b.d.
Politechnika Lubelska	A – Wydział Budownictwa i Architektury
	A – Wydział Elektrotechniki i Informatyki
	A – Wydział Mechaniczny
	B – Wydział Inżynierii Środowiska
	B – Wydział Podstaw Techniki
	B – Wydział Zarządzania
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	A – Wydział Chemii
	A – Wydział Artystyczny
	B – Wydział Humanistyczny
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Filozofii i Socjologii

	B – Wydział Politologii
	B – Wydział Pedagogiki i Psychologii
	B – Wydział Biologii i Biotechnologii
	B – Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
	B – Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki
	B – Wydział Ekonomiczny
Uniwersytet Medyczny w Lublinie	A – Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej
	A – II Wydział Lekarski z Oddziałem Anglojęzycznym
	B – Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu
	B – I Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie	A – Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii
	B – Wydział Medycyny Weterynaryjnej
	B – Wydział Inżynierii Produkcji
	B – Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt
	B – Wydział Agrobiotechnologii
	B – Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu
	C – Wydział Nauk Rolniczych
Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie	b.d.
Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. J. Zamoyskiego w Zamościu	b.d.
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych z siedzibą w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych	B – Wydział Lotnictwa
	B – Wydział Bezpieczeństwa Narodowego i Logistyki
Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie	b.d.
Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie	b.d.
Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w	B – Wydział Zarządzania i Administracji

Zamościu	
Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, oddział w Białej Podlaskiej	B – Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Dziennika Urzędowego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Warszawa, dnia 9 lipca 2014 r.; Pozycja 38; Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 lipca 2014 roku; o przyznanych kategoriach naukowych jednostkom naukowym.

Redakcja raportu: Paulina Mechło.